

Brassóban, Nagy- s Czérna-utca sarkán
Papp Ferencz butoraktára fölött,
hol a szerkesztő hététnapokon délelőtti
9—11 óra között,
és Bolonya, mester-utca 325. sz. alatt,
hol minden délután található.
A lap szellemi részét illető közle-
mény, valamint az
előfizetési pénzek és hirdetések
bérmentesen ide küldendők.
agy-külföldi levelei érdeklő közlemények
Horváth László
társaszerkesztőhöz Segesvárra küldendők,
a kis-külföldi levelei érdeklő közlemények
Gyöngyösi István
társaszerkesztőhöz Dicső-Szt.-Mártonba.

BRASSÓ

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

Az E. M. K. E. brassó- s nagy-küküllőmegyei választmányának hivatalos közlönye.

A brassói és erzsébetvárosi kir. törvényszékek s ezekhez tartozó brassói, fogarasi, hosszufalusi és zernesti, dicső-szentmártoni, erzsébetvárosi, hosszú-aszói, köhalmi, medgyesi, nagy-sinkli, segesvári és szent-ágotai kir. járásbírók hivatalos hirdetője.

MEGJELENIK HETENKÉNT HÁRÓMSZOR: KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban a kiadóhivatalban. Budapest: Lang Lipót, Haasenstein és Vogler (Jaulus), Dukas és Mezei, Goldberger A., Eckstein Bernát, Bécsben: Daube G. L. és társa, Haasenstein és Vogler (Otto Maasz), Schalek Henrik, Oppelk Alajos, Dukas M.; Berlinben: Rudolf Mosse; Frankfurtban: Daube G. L. s társa hirdetési irodájában.

23-ik szám.

Brassó, Csütörtök, február 21-én.

V. évfolyam. 1889.

Az alkotmány védői.

A vidombáki kerület szász néppárti országgyűlési képviselője, Filtsch József, megszólalt az országgyűlésen, hogy megvédje a magyar kormányt szemben a magyar alkotmányt.

Ezt olvasva, akaratlanul is felmerül előtünk a kérdés: vajjon csakugyan olyannyira veszélyeztetve van-e a magyar alkotmány, hogy szász néppárti képviselőnek kell azt megvédelmeznit?

Keressük azon borzasztó alkotmányjogi sérelmeket, de keresve sem tudunk fölfedezni olyanokat, a melyeknek megvédelmezése szemben a magyar kormányt a szász néppárti képviselőkre várna.

Filtsch úr beszéde még nem fekszik előtünk egész terjedelmében, nem is szólhatunk hozzá részleteiben. De azok után, a mit ismerünk belőle, két dolgot kell konstatálnunk.

Először: hogy szerencsésebb alkalmat új képviselő és még hozzá szász néppárti, nem választhatott volna, mint a mostani, melyet Filtsch ragadott meg, a ki Zay után a legelkeseredettebb ellensége mindennek, a mi magyar*) s mindazonáltal zajos tapsokat aratott — az ellenzék részéről — mert a 14-ik paragrafus ellen szolt.

Másodszor: Filtsch úr, erdélyiesen szólva, elvetette a súlykot, mert arról beszélt, hogy a szász képviselők Tiszával szemben védelmezik a magyar alkotmányt s ezzel ténynyel igazolják be, a mit Tisza kívánt, t. i. hogy jó hazafiak, holott tulajdonképen — és erről Filtsch ur megelégedezni látszott — az országgyűlés szász tagjai közül csak kettő: Filtsch és Zay, szavazott a véderő-javaslat ellen, a többi szász képviselő egytől-egyig megszavazta a törvényjavaslatot, s épen irányadó szász táborban szült e két képviselő elűtő magatartása nagy reczenzust.

Ha tehát a szász képviselők hazafiságának bizonyítására azt az alapot fogadjuk el, a melyet Filtsch vesz — habár ez alapjában téves — akkor a Filtsch okoskodásával ép ellenkező eredményre jutunk, t. i. hogy a szász

*) Lásd a „Kronstädter Zeitung“-ot Filtsch úr szerkesztése alatt.

képviselők, kettő kivételével, nem hazafiasak, mert azok az ő álláspontjával ellenkező meggyőződésen vannak, sőt Meltzl és Salmen az általános vita alkalmával egyenesen ki is jelentették, hogy a szász nép e kérdésben egyetért a kormánnyal.

A mily szerencsésen volt tehát választva az alkalom, egy kis népszerűségre szert tenni az ellenzék soraiban, ép oly szerencsétlen volt az alap, melyből Filtsch úr kiindult és természetesen ép oly szerencsétlen volt a konklúzió is, melyet levont.

Eltekintve azonban ettől is, furcsának tűnik fel előttünk, hogy valaki egy az ország védőképességének emelését célzó törvényjavaslat ellen való opponálása által akar alapot találni mindenkor alaposan kétségbevonat hazafisága bizonyítására. Hisz ha elfogadható volna az ily bizonyíték, akkor a „Gazeta“ és „Tribuna“ a legkitünőbb hazafiaknak mondhatók, mert ők ezt a törvényjavaslatot elfogadják szó nélkül, ha mindjárt más száz meg száz tényleges törvény ellen izgatnak is, ép úgy, mint tette azt Filtsch úr is, mikor lapszerkesztő volt Brassóban.

A hazafiságnak tetteiben kell nyilvánulnia. És ha Tisza Kálmán tényeket kívánt a szász nép vezetőitől hazafiságuk bizonyítására, nem értette az alatt az e fajta „tényeket“, mint Filtsch úr azoknak nevezi a maga és Zay szavazatait, — hanem itthon, a nép között, politikai és társadalmi működésükben, beolvadásukat valamely országos pártba, egybeolvadásukat — nem nyelvi s általában nemzetiségi tekintetben — a magyar nemzettel a haza javára, oszlopainak erősítésére.

Mutathat-e fel par excellence Filtsch és Zay úr ily tényeket? Tegyük szívükre kezeiket s mondják meg.

Mi, kik itt élünk közöttük, keresve s megragadva minden alkalmat a testvéries egyetértésre, eddig még nem tudunk ily esetet. — Pedig a mit Tisza Kálmán a hazafiságnak tényekkel való bizonyítására kért, — ez volt.

Az olyan szójáték, mint Filtsch úr használta, hogy mi szász képviselők védjük meg a magyar kormányt szemben a magyar alkotmányt, hatással bírhat most, a túlzgatott polémia perczében az ellenzékre, de ez is csak

ephemer valami! A ki komolyan és higgadtan gondolkodik s nem csak a pillanat behatása alatt áll, ilyenkor visszaidézi emlékezetébe azt a magatartást, melyet Filtsch úr és társai a Steinacker kvalifikálhatatlan, nemzetellenes fellépése alkalmával követtek, midőn mint egy test állottak Steinacker mellé, helyeselve az általa mondottakat — és összehasonlítja az akkori jelenetet a mostanival, t. i. a Steinacker nemzetellenes állításainak helyeslését (Filtsch úr hirteligen helyeselte, kikelve a magyar nemzet ellen) és ugyanazok által a magyar alkotmány megvédését.

Valóban ironia!

De Filtsch úr a 25-ik §-t is ellenzi. Ez más szóval azt teszi, hogy ő mint szász képviselő küzd a magyar nyelv térfoglalása mellett. Ezt látva, valóban az a kérdés támad bennünk egész önkéntelenül: vajjon történne-e még csodák? Vajjon mint lehetséges, hogy az, a ki „bis auf's Messer“ akart még egy évvel ezelőtt küzdeni a magyar nyelv terjedése ellen, most követeli a magyar nyelvi tisztizsgát a közös hadseregben?

Ugy látszik, Falb hires csillagjósának igaza van: a világon ismét történnek csodák, a világ felfordulva halad.

Belföld.

Brassó, febr. 20. (Népgyűlés Hétfaluban.) Az »Erdélyi Híradó«-nak azt írták Hétfaluból, hogy ott f. hó 19-én népgyűlést tartanak, melyből fel fogják szólitani a kerület szabadelpárti országgyűlési képviselőjét, Maurer Mihályt, hogy a véderő-javaslat 14. s 25. §§-ai ellen szavazzon. — Már maga az »E. H.« szerkesztőse is jónak látta odatenni a közleményhez a »beküldetett« megjegyzést, a mi t. i. azt jelenti, hogy azért bizony a szerkesztőség jót nem áll. És tényleg nem is igaz abból a hírből egy betű sem; e hó 18-áig a szolgabírói hivatalnál népgyűlés bejelentve nem volt, népgyűlés nem is tartatott, sem pedig Maurer képviselő urhoz ily, a képviselői szabadságot korlátozni akaró hivatalos felszólítás nem ment. Hogy egyesek nem találtak-e passziót ilyesemben, azt természetesen nem tudhatjuk, mert az elvégre nem lehetetlen; de hogy semminemű gyűlés, még kevésbbé népgyűlés, nem tartatott ez ügyben Hétfaluban, az bizonyos.

A „BRASSÓ“ TÁRCZÁJA.

Az erdei leány.

Írta: Gárdonyi Géza.

(Vége.)

A vadász megbűvölve állott egy mohos fa törzséhez támaszkodva — álmodott ébren. De hogy a bűvölet még teljesebb legyen, a zöld levélház nyílásán fehér ruhás nő jelent meg, kezében kosárkát tartott s az ég felé integetett karjaival.

E pillanatban hófehér galambok és ezernyi madár szállott ki a fák közül, odakerengtek a nőhöz, rászálltak vállára, karjaira, ellepték egészen és szerelmes turbékolással, kedves csicseregéssel szedegettek az eledelt a tenyeréből és a földről, a hová hintette.

Egyszer csak a nő megpillantotta a reá bámuló vadászt, visszahökken, elejté a kosarat, a madárkák eirebbentek s a nő maga maradt.

Látszott rajta, hogy ritkán látott ember-alakot. Egy lépést tett hátra, mintha vissza akarna futni, aztán mégis maradt; nem tudta mint tegyen.

A vadász nem mozdult; gyönyörködve, álomba igézve állott ott egy helyen.

Végre a nő lassan, félelemmel lépegetett feléje, olykor megállt, s kétségen kívül visszafut, ha a vadász mozdul; de az lélegzeni is alig mert, nehogy eirebbentse a tüdőt.

A fiatal nő mindinkább közeledett, nézett kíváncsian, olykor félve, olykor mosolyogva.

Mikor már alig tíz lépésnyi távolság választotta el őket egymástól s a vadász mindennek daczára sem mozdult, a nő megszólalt:

— Ugy-e, te ember vagy?

A vadász mosolygott:

— Az vagyok.

— Jó ember vagy?

— Azt hiszem.

— És engem nem bántasz?

— A világért sem nyulnék hozzád!

Erre a fiatal nő örvendő kacajjal futott hozzá, letérdelt az ifjú lábai elé és gyönyörtől ragyogó szemekkel, bámulva vizsgálta arcát.

— Oh, milyen szép vagy te!

A fiatal férfi halavány arcán pir futott át.

— Talán ritkán látsz férfiakat, szép gyermek?

— Kérdé gyöngéd.

Az hamar felelt:

— Oh, én sohasem látok! Kivüled nem is látam senkit, csak az apámat, meg a képeket.

— Soha?

A leány megfogta a vadász kezét, s mintha nem is hallotta volna a kérdést, elragadtatva susogá:

— Oh, minő szép kezéd van nekem! Apám keze

bár, — kérdé rövid gondolkodás után — te az égből jöttél ide?

— Nem, gyermekem, én egyszerű halandó vagyok.

— Hol lakol?

— Pesten, Párisban és Kobánfalván.

A leány gondolkodott.

— Pest az Magyarország fővárosa, Páris az Franciaországé, hanem Kobánfalvát nem hallottam.

— Pedig az van legközelebb.

— Apám ezt sohasem mondta, és a »Kis tükör«-ben sincsen.

A vadász gyönyört érzett ereiben, arcza egészen felpirult, míg a leány vonásait vizsgálta.

Ő inkább kérdezhetne volna, hogy nem az égből szállott-e, szeráfi szép nő volt, hófehér ruhában, melyen szétomlottak a vörösbe játszó ragyogó aranszin fűrtök. Lábai meztelenek voltak, fehérek és kicsinyek; a lábujjakon látszott, hogy sohasem voltak cipőbe szorítva, s az egész nő csupa ideg, csupa erő, csupa delez, vérhullámokat idéző az ereiben; kivált a szemei voltak csodásan ragyogók, kigyóbűvölő, szédítően szépek szemek.

A megigézett ifjú vadász letérdelt a leány mellé a földre, s félig ülve, félig térdelve gyönyörködött ott a leány szépségében.

(Folytatása következik.)

A képviselőház hétfői ülésének első felét a január végén történt utcai tüntetésekre vonatkozó elnöki jelentés tárgyalása foglalta el. Győry Elek, az elnök jelentése kapcsán igen behatóan foglalkozott az ismert eseményekkel, melyek kapcsán támadta és törvényszegéssel, visszaélésekkel vádolta a rendőrséget. Végül pártja zajos helyeslései közt határozati javaslatot terjesztett be, mely szerint az elnöki jelentés tárgyalás és javaslatok előterjesztése végett a mentelmi bizottságnak adassék. Pártolták a határozati javaslatot Orbán Balázs és Hódossy Imre.

Győry beszédére Tisza és Fabiny miniszterek válaszloltak s ez utóbbinak beszéde alatt az ellenzék ismét igen türelmetlennek mutatta magát. Az igazság-miniszter kijelenté, hogy a bíróságot teljességgel nem befolyásolta, nem avatkozott be az igazságszolgáltatás menetébe; kiemelte, hogy a bíróság helyesen járt el, midőn gyorsan jár el s furcsának tüntetéstől, hogy Győry kifogásolja a bíróság eljárását, mire csak felsőbb bíróság illetékes; egyúttal figyelmeztette Győryt a tettenkapás következményeire, miket ő, úgy látszik, figyelmen kívül hagyott.

Győry a zárzó jogával élve, az ellenzék dörgő helyeslései között polemizált a miniszterekkel. Tiszával szemben azt hangoztatta, hogy a többség ellenkezésbe jött a közvéleménnyel s ha a többség tagjai a választók előtt kijelentették volna annak idején, hogy az alkotmány biztosítékait csökkenteni s az egyéves önkénteseket a tiszti vizsga letételére a két évi szolgálattal való fenyegetés által akarják kényszeríteni, bezzeg ma kevesen ülnének a többség padjain.

Tisza miniszterelnök nyomban felelt az ellenzék soraiban nagy tetszést keltett eme szavakra. »Az alkotmány biztosítékainak csökkentéséről, ugymond, a szabadelvű párti képviselők annál kevésbé nyilatkozhatnak volna a választók előtt, mert ily szándékot senki sem táplált és a 14. §-ban sem foglaltatik ilyesmi. A mi pedig az önkéntesekre vonatkozó vádat illeti, a választók legnagyobb része bizonyonyal nem látott volna igazságtalanságot abban, ha a különben jogosult egyéves önkéntesi kiváltsághoz a tiszti vizsga kötelezettsége köttetik.«

Az ellenzék türelmetlen kiabálásokkal igyekezett Tiszát zavarni, de a többség áthatva szavainak igazsága által, zajosan helyeselte a miniszterelnök válaszáat, ki különben nem ellenezvén Győry határozati javaslatának elfogadását, — de az indoklás nélkül, — a javaslat el is fogadtatott.

Most a 14. §. folytatólagos tárgyalására került volt a sor, de Jeszenszky Sándor br. állítólag a tolnamegyei szabadelvű párti elnök levele ügyében kívánt nyilatkozatot tenni. A ház figyelme azonban kimerülve lévén, 5 percznyi szünet következett, melynek elteltével Jeszenszky elállván a nyilatkozattól, a 14. §-hoz Helfy szolt csak, közjogi fejtegetésekbe boesátkozva és helytelenítve, hogy Tisza, előbbi állításai daczára, a §-hoz maga adott be módosítványt.

A keddi ülésen Fejérváry honvédelmi miniszter benyújtván az idej sorozás elhalasztásáról szóló törvényjavaslatot, Filtsch József brassói szász néppárti képviselő szolt, megjegyezve, hogy Tisza egy évvel ezelőtt tényeket kívánt a szászoktól hazafiságuk bebizonyítására; jobban nem bizonyíthatják ezt, mint hogy épen Tiszával szemben védelmezik őket, a szász képviselők (horribile dictu!) a magyar alkotmányt. — Szavai az ellenzéken nagy tetszést arattak, sőt Apponyi gratulált is neki. (Jól tette!)

Utána Orbán Balázs szolt, hevesen kikelve a kormány ellen, melynek legfőbb célja mindenek előtt fenmaradni a hatalom poczán

Most Zay Adolf szolt fel. Örvendetes tudomásul veszi, hogy a magyar alkotmányból a parlament legnagyobb része semmit sem hajlandó engedni. Nem még akkor se, mikor maga a miniszterelnök akarta a magyar alkotmányt olyan szegyenletesen megtámadni. (Nini!)

Utána Tisza István szolt, sikerülten polemizálva az ellenzékkel, a javaslat mellett s végül Apponyi Albert, a ki a kormány előző magatartása ellen kelt ki. A 14. §-t jelen alakjában ő is ellogadta.

Külföldi szemle.

Brassó, február 20.

A hollandi király egészségi állapota, az utóbbi napokban rosszabbra fordult. A király nehezen bír nyelni és csak kevéssé. táplálkozik. Ennélfogva testi ereje mindinkább fogy.

A franciaia kormányválság nem akar véget érni. Méline számos képviselével érintkezvén, arra a meggyőződésre jutott, hogy lehetetlen republikánus elemekből miniszteriumot alkotnia és hogy lehetetlen a republikánus pártok tagjai között fennálló véleményel-

téréseket összhangta juttatni. Elhatározta tehát, hogy inkább lemond a kormányalakításról. Még nem tudni, hogy Carnot kit fog kabinet-alakítással megbízni.

Berlinből jelentik, hogy Stöcker udvari lelkész, a hires antiszemita legközelebb felmentik hivatalától.

Az olasz munkás-mozgalom mind nagyobb méreteket ölt. Caltagironeben a munkások és a katonák közt formális harcra került a dolog. Bagnacavaloban a katonák rálöttek a csöcselére, mely már javában fosztogatta a boltokat. Messinában összeesküvést fődztek föl, melynek részesei ki akarták fosztani a bankokat. Nápolyban körülbelül 200 kőműves nagy zavargást idézett elő. A rendőrség figyelemmel tartotta és felszólította őket, hogy oszoljanak szét és forduljanak panaszuikkal a hatósághoz. Délben a kőművesek újra összegyűltek, egy fekete-vörös zászlót hozva magukkal, melyen e felirat állott: »Communismus! Anarchia!« A rendőrség a zászlót elkobozta és szétosztatta a munkásokat. Több elfogatás történt.

Mindazok a híresztelések, mintha Milán király ellen újabb tervezett merényletnek jöttek volna nyomára, avagy a radikálisok forradalmi szándékot táplálnak, merőben mystification alapulónak jelentetnek ki. E híresztelések, úgy látszik a »Zasztava« egyik régi híre nyomán keletkeztek, mely azt jelentette, hogy Bukarestben egy, Milán király ellen tervezett merényletet fedeztek fel. A tárgyalások a radikálisokkal teljesen felbeszakadtak. Újabb azt hiszik, hogy a király a Christs cabinetet fogja újra megbízni az ügyek további vezetésével. A községtanácsosok pótválasztásánál a radikálisok győztek.

Erősen tartja magát a hír, hogy Ruffo Scilla pápai nuntius Lissabonból Bécsbe helyeztetik át Vannutelli helyére, ki bibornokká lesz.

Török politikai körök véleménye szerint a bolgár exarcha előzékeny magatartása következtében a közte s a bolgár kormány között a synodus ügyben kiírt konfliktus legközelebb el fog enyészni.

Az új orosz-lengyel-orzági római katolikus püspökök felszentelése márcziusban lesz. Hryniewiecki vilnai püspök, ki deportálva van, állítólag legközelebb kegyelmet kap, azonfelül czimzetes érsekké neveztetik ki és Krakóban fog lakni.

Rumun visszhangok.

— 1888. febr. 20.

Tisztelt szerkesztő ur!

Már rég, hogy hazajöttem Románia fővárosából, honnan első leveleimet kelteztem. A »Fântana Blanduziei«-ből is azóta újabb öt szám jelent meg; de mindeddig szándékosan hallgattam, nehony türelm-lenséggel vádoltassam. Mivel azonban már e héttől is nyíltan hirdeti, hogy Mátyás királyunk rumun volt, nem hallgathatok tovább; sőt mulasztás volna tölem, ha nem írnek újra néhány sort.

A lap hegyekentuli szemléinek írója, úgy látszik, még nem jött elemébe és csiklandósabb tárgyait későbbre hagyja; de most sem adhat azért soha olyan részrehajlatlan, nyugodt hangon tartott cikket, melyben ne lenne valami visszasság.

Hatodik számában szol röviden a magyarországi rumunok gör. kel. egyháza szervezetéről és bevezetésül, mintegy mottóul, oda teszi, hogy »az egyház a hegyeken tuli rumunoknak mindig az volt s ma is — az oláh nemzetiség pajzsa s a rumun haladás és műveltség leghatalmasabb előmozdítója.« A gör. katolikusokról nem beszél, mert a romániaiak elvből ellenségei ezeknek, de még így is mily nevetséges ellendmondást ir saját nemzetisége ellen! Hisz tudjuk, hogy földrészünk minden orthodox államában ez a vallás volt ellenkezőleg elfojtója minden haladásnak, szabadelvű intézménynek.

S kérdjük meg őszintén, vajjon nem ez a valóság volt-e örökös megátalója annak, hogy a rumun nemzet és nép, úgy Romániában, mint nálunk, nem tarthatott lépést soha civilizációjában egyéb vallásu embertársaival s a nemzettel? S a mi a »nemzetiség e pajzsát« illeti, bizony inkább mondhatta volna annak a nyelvet; vagy talán úgy értelmezi a dolgot, hogy orthodoxoknál mindenütt a vallás eszméje szorosan összefor a nemzetiséggel? Valóban sejnáljuk, hogy a romániai testvérek saját nemzetiségük kárára így gondolkoznak s ebből kifolyólag működnek.

Mint előre gyanítottam, — szóbanforgó lapunk régóta nyugtalankodik; iró háborút indított hasábjain a bukaresti zsidó zsurnalisták ellen, kikről csakugyan gunyosan tud irni. De az erdélyi rumun írókat sem igen látszik szeretni. Legalább ezt mutatja az, hogy egyik számában a nemrég megalakult »Magyar néprajzi társaság« szervezetéről szolva, nincs megelégedve a rumun szakosztály tagjaival. Nagyfontosságúnak és szépnek tartja maga is e társaság nemes célját, törekvését; de előre megmondhatja — ugymond — hogy ha minden osztálya úgy van összeválogatva mint a ru-

mun, akkor fáradsága hiábavaló és nem fog haladni semmit. »Mert elrendő műve, eredménye legjobb esetben is csak halvány sugára lesz a valóságnak.«

Nagy bámulatunkra — mondjuk — sehogy sem fraternizál a rumun szakosztály vezetőivel. »Mert kivéve Marfenescu urat, a más kettő még eddig nem tünt ki az oláh nép ismeretében egyébbel, mint az igazságot mindig alávetve a magyar politikai érdekeknek, s elferdítve a dolgokat, hogy szívesen látottak legyenek a sovinsta magyar körök által.« S hogy ezt bebizonyítsa, csak annyit akar megemlíteni, hogy »azok eddig mit sem irtak rumun nyelven, melyet nem is ismernek kellően; hogy folyton magyar körökben élve, nem voltak érintkezésben a rumun néppel, hogy soha sem mutattak valami nagy érdeklődést az oláh nemzet iránt, sőt ellenkezőleg, ha néha-néha kezükbe vették a tollat, ezt csak azért tették, hogy a nép életet még keserűbbé tegyék, mint a milyen.«

Vajjon, hogy fogadják majd Moldovának e gratulációt? S velem együtt, gondolom, mindenki csodálkozik e hangon és furesa nyilatkozaton. — De úgy látszik, hogy a »néprajzi társaságban is vagy politikát, vagy valami »Tribuna« szabásu szerkesztőt akarna bevenni!

*

A »F. Bl.« legújabb vasárnapi száma a magyar nyelvről cikkeznek és helyteleníti, hogy ez rendes törvényes tantárgyat képezi minden rumun iskolának s azok minden osztályának. Mert úgy van meggyőződve, hogy nemcsak az a cél nincs vele elérve, hogy a rumunok (t. i. »a natio«, mint a hogy Czenkalji találón mondja) elmagyarosittatnának, hanem még az államnak van kára benne, mivel az államnyelvet részint nagyon kevesen bírják megtaunni, részint, hogy azok a tanulók, kik valahogy elsajátítva azt, visszatérnek szülőhelyükre, nem veszik semmi hasznát, mert hiányzik a magyarokkal való érintkezésük, és végül, hogy azok a tanulók is, kik felsőbb tanfolyamra, egyetemre készülnek, nagyobbára külföldre mennek, honnan visszajöve, nem találnak megfelelő működési kört saját hazájukban s így kénytelenek újra külföldre menni, hol aztán a rokonnyelvű és érzelmű emberek tárt karokkal fogadják.

Ezért ez nagyon káros intézkedés a kormányra nézve, »mert lényegében — így írja cikkét — annak alapja lassan-lassan csak aláörlődik s az egész épület ki van téve annak, hogy erősebb cél ledöntse!« — Vajjon csakugyan úgy van? Bizony kár is rumun polgártársaink gyermekeit ezzel az ázsiai eredetű nehéz nyelvünkkel kinozni! De azt nem akarja tudni cikkiró, hogy Romániában, sőt minden államban is, kötelező tantárgy az illető államnyelv minden rendű, rangú és felekezeti iskolában. — És álljon itt még valami.

Fentebb közli egyúttal Vámbéry konstantinápolyi megbízása s ama újabb terve hírét, hogy a magyar tudományos akadémia küldöttséget menesszen oda a Korvinák ügyében — ezeket mondván: »Semmi kétség, hogy ez a könyvtár, melyet a rumun Korvin nagy költséggel gyűjtött s melyet a törökök most először nyitnak meg az európaiak vizsgálatának (nem említvén, hogy eddig legalább — különös kegyképen — csakis legjobban érdekelt magyaroknak) oklevelet tartalmaz az oláh nemzet államalakítás előtti történetére vonatkozólag. Jó lenne tehát, ha a rumun akadémia is gondoskodnék hivatott férfiak odaküldéséről; mert különben részrehajlatlan szomszédaink majd csak azt fogják közölni ez oklevelekből, a mi az ő Rössler-theoriájuk támogatására fog szolgálni.«

Tehát Mátyás király is rumun, mint volt Deák s a többi, kiknek sorozatát egyszer valahol olvastam, de már elfelejtettem. Tudják, mit szokott az ilyenre Réthy László derék »rumunistának« mondani? Nagy szó; erős tudat kell kimondásához! És lám, szegény Vámbéry tudósunk alig talált valami fontos érdekesebb kéziratot, könyvet Stambulban s ime Bukarestben már is félnek, nehogy a Hunfalvisták ismét kapargálni kezdjenek.

E ∞ fia.

Egyletek s intézetek.

A »Brassói kereskedelmi és iparegyesület« válaszmánya tegnap este rendes ülést tartott az egyelet saját helyiségében, melyen Königes János elnök fájdalommal emlékezett meg a trónörökös elhunytáról, jelentve, hogy az elnökség legfelsőbb helyre az egyelet nevében részvétfeliratot küldött.

A gyűlés tagjai állva hallgatták az elnök szavai s a részvét-felirat elküldését helyeselvén, egyúttal jegyzőkönyvileg adtak kifejezést a trón és hazát ért nagy csapás fölötti legbensőbb fájdalmuknak.

A folyó tárgyak közül következők emelendők ki: A gyűlés örvendetes tudomásul vette a titkár azon jelentését, hogy a múlt évben az egyesület az általa létesített számos direkt összeköttetésen kívül mintegy 42.000 frtra közvetített üzleteket minden anyagi ha-

szon nélkül; iktatóra érkezett és elintéztetett 672 ügydarab; az egyesületnek sikerült Bulgária déli részeivel előnyös üzleti összeköttetéseket létesíteni úgy iteni, mint anyaországbeli iparcikkre; sikerült a lefolyt évben számos kisebb-nagyobb szállítást iparosaink részére elnyerni, szállítási kedvezményeket kieszközölni. A gyűlés különben utasította a titkárt, hogy az egylet mult évi működéséről készítsen tömör évi jelentést, mely egyrészt felterjesztendő lesz a kereskedelmi miniszter urhoz, másrészt magyar és német nyelven a tagok közt szétosztandó lesz.

Örvendtes tudomásul vette a gyűlés a keleti tanulmány-ut ügyének kedvező állását. E kirándulásra meghívták: az aradi-, brassói-, debreczeni és kolozsvári kereskedelmi és iparkamarák; az aradi-, brassói (magyar, német és román) debreczeni, dévai, n.-disznódi, kolozsvári, medgyesi, segesvári, szebeni, szászsebesi kereskedelmi és iparos egyletek, illetve testületek, valamint azon városok kereskedő és iparos osztálya, hol szakegyletek nincsenek az illető polgármesterek útján.

A középiskola félévi vizsgáján jelen volt tagok jelentést ténén a vizsga kitűnő sikeréről, a választmány elhatározta, hogy erről egy a kereskedelmi-, mint közoktatási miniszternek is jelentést tesz, kiemelve abban azt a nagy fontosságot, melylyel ezen szakiskola városunk és vidékünk faiparára bír.

Több kisebb jelentőségű iparügy elintézése után a gyűlés asztalos-iparunkra nézve rendkívül fontos, sőt életbevágó határozatot is hozott, mely tárgyban előterjesztést fog tenni a kereskedelmi miniszteriumnak.

Végül az iparos-nyugdíj szövetkezet kérdésével foglalkozott még a gyűlés, mely tárgyban a jövő hét folyamán külön gyűlés fog összehívani.

Tanulmányút Konstantinápolyba.

(Folytatás.)

A második nap délelőttjét a bazároknak szentelnék. Körutunkat az egyiptomi fűszeres bazárban (miszr csásriszi) kezdjük meg, mely a sztambuli hidon túl a Jeni dsámi udvara mellett terül el. Kelet minden illatszere, fűszere található itt roppant tömegekben. A nagy zsákokban látható sárga por, mely a perzsa fűregporhoz hasonlít; henna, melylyel a török nők ujjait sárgapirosra festik. Innen kijöve utcázó utczára csupa bazárokon át haladunk végig, hol minden ki-gondolható ipar képviselve van. Így eljutunk az uzun csársiba, a hosszú bazárba, hol a legforróbb nyáron is kellemes hűvös levegő van s hol nagyon tanulságos körutat tehetünk, kezdve a rózsméz-árusok bódéitól, a könyvkereskedőktől és cipészektől. Legérdekesebb a Bezesztán, ó-szer-bazár, hol a legsajátságosabb régiségekkel találkozunk, s hol a perzsa és kaukázusi kardok, kések, fegyverek és értékes ékszerek kaphatók. Körutunkban a szépírókat, vésőket érintve végre a Bazajetmecsetje udvarára érünk, hol a szászakra menő szent galambokat gyűjtjük körénk és etetjük meg kegyeletből a mecset udvarán ácsorgó török paptól vásárolt gabonával.

A harmadik napon török fürdőt veszünk, nem csak a tapasztalatszerzés kedvéért, hanem mert az utazás fáradalmi után ily fürdő frissé, erőssé edz. Leginkább ajánlható a Mahmud pasa fürdője, épen a nagy bazár bejáratánál.

Azután Perában teszünk egy kis sétát, végig a főutcán (Grande rue de Fera), a Taxim (vizvezeték) felé, a tüzerlaktanyán túl a népkertig, honnan a leg-szebb kilátás nyílik a városnak alant elterülő részére, miért is Bellevue nevet visel. Azután fölkereshetjük a benzések kolostorát hol II. Rákóczy Ferencz nyug-szik, majd a protestáns temetőnek magyar részét, melybe el vannak temetve Rákóczy udvari orvosa, továbbá Cseh s a nemrég elhunyt derék Szilágyi Dániel.

A negyedik napon, mely péntekre esik, megtekintjük a szultán mecselbevonulását (szelamlík), mely alatt megláthatjuk a török császárság legfőbb méltóságait, s szemlét tarthatunk egész Konstantinápoly helyőrsége és a szultán testőrsége felett. Azután meg-nézhetjük a tánczó derviseket, majd átrándulunk Skutariába, hogy jelen lehessünk az üvöltő dervisek ájtatosságán. Mindhárom látványosság csak pénteki napon szemlélhető meg, Délután kirándulunk az ázsiai édes vízhez (csónakon) s szemlét tartunk az ott sétáló török előkelőkből és gazdagabb körök nőkből álló kö-zönség fölött.

Az ötödik napon a Bosporus sétájára me-gyünk, mely alatt Bujukdere mellett láthatjuk a fekete-tengert. A hajózás több órát vesz igénybe, de pontról-pontra olyan páratlan szépségeket nyújt tájaiban, part-jain fekvő városaiban, hogy e hajózás a konstantiná-polyi tartózkodás fénypontjának tekinthető.

A Boszporusz európai partján találjuk az arany-szarvból kiindulva Dolmabagcsét, a szul-

tánok egykori lakhelyét szolgáló palotát, mely kü-lönösen Abdul-Aziz szultánnak volt kedvelt lakóhelye.

A Boszporuson áthaladva az ázsiai partok men-tén haladunk, itt első helynek Rivat találjuk, ezután a nagy hullámverődésű Jamburunt, Filburunt (elefántfok). Kanlıdsát, az édesvizek völgyét. Kan-gilit, mely utóbbi az egész Boszporusra, mint világó lámpa szórja fénysugaraif. Innen van a legszebb, a legelragadóbb kilátás Konstantinápolyra, a Boszporusra és a márványtengerre.

(Vége következik.)

Helyi és vidéki hírek.

Kérelm. Azon tisztelt előfizetőinket, kik előfizetési díjaikkal még hátrálékban vannak, tisztelettel kérjük, méltóztatassanak előfizetési díjaikat mielőbb be-küldeni. — A kiadóhivatal.

Színészlet. Az Emke színészeti szakosztálya szom-baton este 6 órakor a kaszinó könyvtár-helyiségében gyűlést tart, melyre a szakosztály tagjai tisztelettel meghívottak.

Városi közgyűlés. A polgármester péntek d. u. 3 órára rendkívüli városi közgyűlést hívott egybe, melynek tárgya: Javaslatok a Zernest—Rozsnyó—Ke-resztényfalva—Brassó—Háromszeki helyi érdekű s terv-ben lévő Brssó—Hosszafalusi gőzközüti vasut köz-igazgatási bejárása alkalmából.

Fillérestély. A protestáns nőegylet tegnapi fillér-estélye ismét egyike volt azon fillérestélyeknek, minőt nem lehet mindenütt és mindig látni. Az „Europa” terme zsufolásig megtelt díszes közönséggel, — melynek soraiban jól esett számos német és román ajku ven-déget látnunk, — úgy hogy a vendégek alig fértek el a teremben. A műsor is igen élvezetes volt s egyenesen művészi színvonalon állott. Nyitányt zongorán Bauer Erzsí és Janka k. a.-ok játszottak kitűnő technikával s nagy routinnal, dicsérve a mestert: Krummelt. Utá-nok Verzár Jolán k. a. gyönyörködtette a hallgató-ságot azzal a szép énekével, melyet nem egyszer volt már alkalmunk megdicsérni. Ezt követte az estély fény-fénypontja, két művész valóban művészi játéka: Gri-gorovics Olga k. a. hegedűn s Krummel Hugó ur zongorán, melyet a közönség a szó szoros értelmé-ben megbámult. Különben sem Grigorovics k. a., sem Krummel ur nem szorultak dicséretünkre. Végül Vég h Mátyás ur tőle megszokott hatással előadott két szavalat-tal fejezte be az élvezetes műsort, melynek minden pontját frenetikus taps követte, sőt egyes részeit is-mételni is kellett. A műsort táncz követte, melynek csak a hajnali órák vetettek véget. A fillérestély háziász-nyai voltak: Bauer Jánosné és Betző Imréné. Az ily estély nem szorul dicséretre.

Halálozás. Az élet sok viszontagságán keresztül-ment munkás iparos-polgártársunkat, ki mint szegény iparos-segéd jött évtizedekkel ezelőtt, hogy szorgalmá-val és szakképzettségével vagyonra s tiszteletre tegyen szert, a helybeli róm. kath. egyház egy buzgó tagját: Brossek Antal posztógyárost ragagta el közölünk a halál. Nagy család, számos jó barát és ismerős siratja a tiszteletreméltó öreg urat!

A róm. kath. nőegylet szombati báljáról szóló tudósításunk kiegészítésül még egy közleményt vettünk, melyet azonban térszűke miatt csak a jövő számunk-ban közölhetünk.

Az iparos ifjak egyletének febr. 12-iki felolvasó estélyén Mally Nándor tanár tartott igen tanul-ságos értekezést „a cellulose- és cellulose-gyártásról”, ezzel kapcsolatosan elmondva a papírgyártás történe-tét is korunkig; a választott tárgy elég alkalmas volt a szépszámú hallgatóság érdeklődését végig lekötöni s a tanár ur előadása zajos tapsokban nyert jutalmat. Ez alkalommal szavaltak: Knauer Gyula Petőfi „Tá-volból” cz. költeményét érzéssel; Erdélyi Mihály „Bu-vár Kund”-ot Vörösmartytól hatásosan és Nagy Sán-dor Garaytól „Kont”-ot elég sikerrel; Balázs Lajos egy dalt („Az ér mellett ült a gyermek”) énekelt, míg Fiedler Ferencz keziharmonikán a „Habsburgi in-dulót” s pár népdalt játszott. Záradékol Rozsondai János adott elő egy humoros magánjelentést: „Az ujságfaló” czim alatt, mely zajos tetszést aratott. — A most keddi estélyt Horváth Károly nyitotta meg, ki oly sikerrel szavalt Kisfaludy „Karácsony-éj”-ét, mely dicséretet érdemel. A felolvasó-asztalnál ismét Killyéni Endre alelnököt láttuk; felolvasása „A forró éghajlat természeti viszonyairól s népeinek élet-módjáról” szolt s élénk figyelemre talált a tapsokban nem fukarkodó hálás közönségnél. Ezután Erdélyi M. szavalt Bajza „Ébresztő”-jét szép hanghordozással, majd Létz János Petőfi egy kedves költeményét: „Be-szél a fákkal a bus őszi szél”, végül Magyar István a „Kassai hajdut” Erdélyitől; a szavalókat a közönség megéljenzte. Meliszek Albert tartott még közben egy igen csinos felolvasást „A borról és kávéról”, egy-szersmind bemutatva e két czikk hamisításának felis-merését; a fiatal felolvasót érdeklő hallgatták, ki a kapott tapsokat meg is érdemelte.

Rendőri hírek. (Elveszett) a Nagy-utca s Kis-Bolonya közötti áton egy ezüst óra. A becsületes megtaláló szíveskedjék azt a városkapitányságnál le-

adni. (Petroleum-vizsgálat.) A folyó hóban a városkapitányság szakértők közbevonásával, a közig-biz. rendelete alapján, vizsgálat tárgyává tette a vá-ro-s területén eladásra kerülő kőolajt azon czélból, vajjon megfelel-e az 1870-iki min. rendeletben megál-lapított 30% lobbanási-minimumnak. Az eredmény azt mutatta, hogy a petroleum eanek nem felel meg. — Minthogy azonban az egész országban sehol sem gyár-tatik ily minőségű kőolaj, a városkapitány nemcsak hogy nem konfiskálta a szabályrendeletnek meg nem felelő olajat, mely esetben azt az utolsó cseppig kon-fiskálni kellett volna, hanem ellenkezőleg fölöttes ha-tóságánál előterjesztést tett oly rendelet kieszközlése tárgyában, mely a tényleges helyzetnek megfelel.

A tiltakozások. Pozsonymegye is tiltakozik. Folyó hó 19-én tartott törvényhatósági közgyűlésén Kisfaludi lelkész, kikelve a kormány ellen, indítványozva, hogy mondja ki a közgyűlés, miszerint a 14. és 25. szaka-szokban a nemzetnek megalázását s az ifjuság jövő-jének aláadását látja. A lelkész indítványa 114 szava-zattal 41 ellenében elfogadtatott. — A kolozsvári egyetemi ifjuság, közösen az iparos-körrel, erdélyi tün-tetést akar rendezni, falragaszokat küldött szét ország-részünk minden nagyobb városába, felhiva a polgár-ságot, hogy tartsanak mindenütt népgyűléseket és emel-jék fel tiltakozó szavukat.

Az ilyefalvi olvasó egylet harmincz éves fenn-állása emlékére rendezendő zártkörű bálját, melyet az általános gyász miatt elhalasztott, f. hó 23-án tartja meg. A széles körű rendezőség mozgalma után ítélve, e mulatság egyike lesz a vidék legjobb mulatságainak. Az olvasó egylet báljai mindig nagyszámu vidéki in-telligens közönséget szokott összehozni, kik mindig a legjobb emlékekkel távoztak s hisszük, hogy most is úgy lesz.

A nagy keleti utazás részletes programja már megjelent s mindenkinek megküldetik, a ki ez iránt a brassói kereskedelmi és iparegyesülethez fordul. A részt-venni szándékozókknak ezennel tudomásukra hozatik, hogy a kiránduláshoz külföldi utlevélre van szükség, miért is szíveskedjék arról mindenki idejekorán gon-doskodni. — Eddigi értesüléseink szerint az utazásban Arad, Brassó, Debreczen, Déva, Kolozsvár, Köhalom, Medgyes, Maros-Vásárhely, Segesvár, Szeben, S.-Szt.-György lesznek képviselve. A kirándulás rendezősége nagy tevékenységet fejt ki az út kellemessé és tanul-ságossá tételére s már is sikerült oly részleteket biz-tosítani, minőben kevés kiránduló társaság részesült a Keleten, sőt mint értesülünk, a társaságra minden vá-ro-sban hivatalos ünnepélyes fogadtatás is vár. A ki-rándulás iránt Szerbia, Bulgária s Törökország legma-gasabb körei is érdeklődnek, hol az már be is van jelentve s legrokonszenvesebben fogadtatott. — Jelent-kezések a brassói kereskedelmi és iparegyesülethez intézendők, mely készséggel szolgál felvilágosításokkal.

A fogarasi magyar kaszinó f. hó 17-én Horváth Mihály főispán ur elnöklété alatt közgyűlést tartott. A gyűlésről szóló tudusiást lapzárta után vevén, csak jövő számunkban közölhetjük.

A nyersfa vámja Romániában. Hiteles forrásból jentik nekünk Bukarestből, hogy a pénzügyminiszter törvényjavaslatot terjesztett elő a képviselőháznak, mely szerint a Magyarországi nyers tölgy fa beviteli vámja 15 frankról 1 frankra szállíttassék le. — Idők jele,

Lüicigén a neve egy egészen új világító szernek, mely óránként 30 krért 3000 gyertyafényerővel világít. Feltalálója 200.000 font sterlinget kapott találmá-nyáért egy angol társaságtól. Az új világító szer kő-olajból készül.

T á v i r a t o k.

Budapest, febr. 21. (A „Brassó” eredeti távirata.) Tegnap délelőtt a királyi lakban több óráig tartó katonai tanácskozás volt.

Bukarest, febr. 21. (A „Brassó” eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésében tárgyalja a Bretianó miniszterium vád alá helyezését czélzó újabb indítványt.

Páris, febr. 21. (A „Brassó” eredeti táv-irata.) Carnot Mélinével és Freyeinettel érte-kezőn, utóbbi kifejtette annak szükségét, hogy Méline elvállalja a miniszterelnökséget. Méline hajlandónak mutatkozott erre, mire Freyeinet támogatását ígérte s azután kellő lépéseket tet-tek kabinet alakításra.

Társszerkesztők:

Nagy-Küküllőmegye részéről Horváth László (Segesvár.) Kis-Küküllőmegye részéről Gyöngyössi István (D.-Szent-Márton.)

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos

Szterényi József.

Azonnal felvétetik egy gyakorlott gépvarrónő.

Bővebb felvilágosítás nyerhető Nagy-utca 508. szám alatt, hol a feltételek megtudhatók. (87) 3-3

Szám 2166.—1888. é. l. k. v. i.

Arverési hirdetményi kivonat.

A hosszuaszoói kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közli, hogy Steria Sinentin Sándor-féle alapítvány végrehajtónak Albu Nikolae és neje Kriszán Aniko végrehajtást szenvedő elleni 85 frt tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a hosszuaszoói kir. járásbírósa területén lévő Pánád községében fekvő, a pánádi 94. számú telekjegyzőkönyvben A + 1—4. és 7—19. rendszám alatt foglalt s Albu Nicolae és neje tulajdonát képező s összesen 893 frt 50 krra becsült ingatlanokra az egyenkénti becsérték mint megállapított kikiáltási árban az egyenkénti árverést elrendelte és hogy ezen ingatlanok az 1889. évi március hó 12-ik napjának délelőtti 9 órakor Pánád község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvényezikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. törv.-czikk 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Hosszaszó, 1888. október 10.

A kir. járásbírósa telekkönyvi hatósága: Kelemen, kir. járásbíró. (83) 1-1

Kerestetik

egy tíz év óta fennálló, kitűnő forgalomnak örvendő helybeli üzlethez egy társ, a ki 5000—8000 forint készpénzzel bír. Az üzlet teljes biztonságát nyújt ez összeg erejéig s e tőke csak az üzlet nagybővítéséhez szükségeseltetik.

Az illető lehet akár üzlettárs, akár pedig befektetheti tőkéjét jóvedelmezésre.

Bővebb megtudható e lap szerkesztőségében. (88) 3-3

FRISS HUS!

Van szerencsém ezennel tisztelettel értesíteni a n. é. közönséget, hogy elválva eddigi társamtól,

husüzletemet

most magam folytatom, a hol mindenkori a legfrissebb hus áll a t. közönség szükségletére, olcsóbban mint másutt.

Az a körülmény, hogy az izr. egyház husszükségletének fedezését is átvetem, azon kellemes helyzetbe jutott, hogy mindennemű igényeket kielégíthessek.

Kitűnő, gyors és pontos kiszolgálás!

Számos látogatót kér

kiváló tisztelettel

Kórodi Mihály, Színház-utca 315. sz.

(94) 1-3

Kiadó lakások!

Két szép butorozott utcái szoba az első emeleten.

Továbbá egy szép udvari lakás az emeleten, 3 szoba, konyha, mosókonyha s más hozzátartozóval együtt azonnal kiadó,

Bővebbet megtudhatni:

Péter Mihály lábbeli-raktárában,

(93) 1-3

Nagy-utca 478. sz. a.

Meghívó

a folyó évi február hó 23-án szombaton az

„Európa” nagytermében tartandó

GYERMEK-BÁLRA.

Kezdeté 7 órakor este.

Kiváló tisztelettel

Fiedler Ferencz,

(92) 1-1

táncztanító.

Brünni posztók

elegáns

tavaszi v. nyári öltönyre

3.10 méteres darabokban, azaz 4 bécsi róf,

4.80 frt. finom

6.— frt. finomabb

7.75 frt. még finomabb

10.50 frt legfinomabb

valódi báránnyal-gyapjából, valamint felsőkabát-posztók, selemmel átszőtt kamarnok, nyári loden-, livrée-szövetek, mosható czérnaszövetek, finom és legfinomabb fekete posztó salon-ruhához stb. stb. szétküld. utánvét mellett a solidnak s előkelőnek ismert

SIEGEL-IMHOF

posztógyári raktár Brünnben.

Nyilatkozat: Mindenik szelvény 3.10 mtr. hosszú s 136 ctm. széles, tehát teljesen elégséges egy teljes férfi öltönyre.

Nagyobb mennyiség is küldetik. A választott minta szerinti küldésért kezesség vállalatik. 86 2-30

Minták ingyen s bérmentve.

Jó tanács

aranyat ér! E szavak igazságát különösen betegségek esetében lehet megismerni és ez okból jönnek Richter kiadó intézetéhez a legszívesebben köszönő iratok „A betegbarát” című, rajzokkal ellátott kis könyv elküldéséért. Mint a szerencsésen meggyógyultak hozzányomtatott értesítései bizonyítják, a benne foglalt tanácsok követése által még oly betegek is gyógyulást nyertek, a kik már minden reményt feladtak. E könyv, melyben húszéves tapasztalat eredményei vannak letéve megérdemli a legkomolyabb figyelembevételt minden beteg részéről, bármi bajban is szenvedjen. Ki e becses könyvet megszerezni óhajtja az írja egyszerűen egy levelező lapra magyar nyelven „Egy betegbarátot” és pontos címet s címzeze a levelező lapot Richter kiadó-intézetébe Lipcsében. A megküldés ingyen történik.

66 2-50

Legolesőbb, legbiztosabb legjobban s legrégibb

TRÁGYASZER

czukorrépa, komló, szőlő, burgonya, len, vetemények, valamint általában mindennemű mezei termékek számára mely tartós hatású minden földben, a mi bizonyítható számos hírneves mezőgazdasági tekintély nyilatkozatával, — a

concentrált marhatrágya, (Engrais de boeuf)

melynek nagy szerves szén-sav-, phosphor- és káli-tartalmaért 60% szerves alkatrész mellett kezesség vállalatik.

SAXL TESTVÉREK

első cs. kir. szabad. osztrák-magyar concentrált marhatrágya-gyára Temesváron.

Közp. iroda: Wien, III., Rennweg 20/51.

Minták s röpiratok

ingyen és bérmentve küldetnek.

◀ Borárulás nagyban és kicsinyben. ▶

Literes üvegekben:

Legfinomabb Rajnai Riesling 50 kr.

Villányi vörös bor 45 „

Finom Traminer 40 „

Vizhez való bor 18 „

Vidékre nagyban 11—12 krral olcsóbb.

Az üvegekért 8 kr. vétetik és fizettetik.

PAPP FERENCZ-nél.

Brassóban, Nagy-utca 504. szám alatt.

Dr. C. M. FABER

néhai I. Miksa császár személyes fogorvosa, a becsületrend lovagja, Bécsben os. kir. szabadalmazott

hygienikus kivonatai a száj s fogak ápolására.

Különleges szájszappan „Puritas”

a legrégibb s egyetlen, már az 1862. évi londoni kiállításon kitüntetett, kitűnő, legjobb s leghathatósabb száj- s fogkonzerváló szer. Egy boboz 1 frt.

Eucalyptus-száj-essencia.

(Kitüntetve Párisban 1878-ban.)

A legrationálisabb, legártalomdúsabb (78% hatásos alkatrész) személyes fertőztelenítésre különösen alkalmas, teljesen ártalmatlan, pusztán növényi részekből álló kivonat; hygienikus védőszer

kellemetlen szájbűz

ellen, valamint a fogak konzerválására, — kipróbált s hasznosnak bizonyult

torokkatarhus

és egyáltalában a légzőszerveknek miásmatikus fertőzése ellen.

Egy üveg ára 1 frt 20 kr.

Az orosz császári kormány által 1881. jan. 28-áról 681. med. depart. sz. min. leirat alapján a kórházakba s gyógyintézetekbe bevezettetett.

Kitűnő Puritas-fogkefék, préselt bnx- s vegyileg zsirtalanított sörteből. Egy darab ára 50 kr.

Raktárak: Brassóban Jekelius F., Kugler E. Schuster K. L., Köhalomban Wolff E. gyógyszer., valamint Erdély minden gyógy- és illatszerésznél.

Szétküldési raktár: BÉCS, I., Bauernmarkt 3. (4) 4-18

Gyors és biztos segély gyomorbetegségekre és azok következményei ellen.

Az egészség fenntartása a nedvek s egyszersmind a vérnek is tisztítása s tisztántartására s a legjobb emésztés előmozdítására a legjobb s leghathatósabb szer, a már évek óta ismeretes s közkedvelt

dr. ROSA-féle életbalzsama.

Ez a leghasznosabb s a leggyógyhatásosabb gyógyfüvekből a legnagyobb gondval készítve, teljesen megbízhatóan a legjobbnak bizonyult be mindennemű emésztési bántalmaknál, gyomorgörénél, étvágyhiány, savanyú felbőgös, torlódás, aranyeres bántalmak stb., stb.-nél. Ezen kitűnő hatásánál fogva tehát ez már is a legjobbnak bizonyult s a legbiztosabb házi gyógyszerre vált

Egy nagy üveggel 1 frt, egy kis üveggel 50 kr.

Több ezer elismerő- és dicsőírat van kitéve szíves betekintés végett.

Óvás! Hamisítások kikerülése végett mindenkit figyelmeztetek, hogy az én valódi s az eredeti utasítás szerint készített, dr. Rosa-féle életbalzsamom mind egyik palackja két lemez papírra van csomagolva, mely a hosszoldalán a következő felirattal van ellátva: Dr. Rosa-féle életbalzsam Fragner B. gyógyszerárától, a fekete sashoz Prágában 205. sz. III. német, cseh, és francia nyelven, s melynek homlokzata az idemellékelt törvényesen letéteményezett védjeggyel van ellátva.

Dr. ROSA életbalzsama valódi minőségben kapható a készítő főraktárában

FRAGNER B.,

gyógyszerárát „a fekete sashoz” Prágában, 205. sz. III., továbbá Brassóban Kellermen Ferencz és Kugler Ede, valamint Budapesten Török József gyógyszerész uraknál. Az osztrák-magyar birodalom valamennyi nagyobb gyógyszerárát tartja ezen balzsamot.

Ugyanitt kapható még:

Prágai egyetemes házi-kenőcs,

ezer meg ezer halálat által elismert biztos gyógyszer mindennemű gyuladások sebek és daganatok ellen. Biztos sikerrel alkalmazható a női mell gyuladása, tejmegrekedése és keményedésénél, a gyermek választásánál; a genyedéséknél vérdaganatoknál, genyefakadásoknál és pokolvárnál; körömdaganatoknál s az ugynevezett körömméregnél a kézen vagy lábon; keményedéséknél, duzzadásoknál, mirigydaganatoknál, szalonnadagnál, holttestemnél stb. stb. Minden gyuladás daganat, keményedés, duzzadás a legrövidebb idő alatt gyógyíttatik, a hol azonban már a genyéképződés már beállott, a daganat a legrövidebb idő alatt fájdalom nélkül fölszívja és meggyógyítva lesz.

25 és 35 kros szelenczokban.

Óvás! Miután a prágai egyetemes házi-kenőcs igen gyakran utánoztatik, mindenkit figyelmeztetek, hogy az eredeti utasítás szerint egyedül csak általam lesz előállítva. És pedig csak akkor valódi, ha a sárga fémdoboz, melyben foglaltatik vörös használati utasításba (9 nyelven nyomtatva) és két lemez papírosba, mely az idemellékelt védjeggyel van ellátva, van becsomagolva.

Fül-balzsam. A legkipróbáltabb és számos kísérlet által mint legmegbízhatóbb szer ismeretes a nehéz-hallás meggyógyítására, s a teljesen elvesztett hallás visszaszerzésére. — Egy palack ára 1 frt.